

Europeiska
unionens råd

Luxemburg den 24 juni 2024
(OR. en)

11296/24

COHOM 137

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
av den:	24 juni 2024
till:	Delegationerna
Ärende:	Rådets slutsatser om uppdateringen av EU:s riktlinjer om barn och väpnad konflikt

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om uppdateringen av EU:s riktlinjer om barn och väpnad konflikt, som godkändes av rådet vid dess 4038:e möte den 24 juni 2024.

Rådets slutsatser om uppdateringen av EU:s riktlinjer om barn och väpnad konflikt**[med uppdateringen i bilagan]**

1. Rådet erinrar om EU:s strategiska ram för mänskliga rättigheter och demokrati från 2012, EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati från 2020, EU:s strategi för barnets rättigheter från 2021, artikel 3.3 i fördraget om Europeiska unionen samt EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna, och bekräftar att respekten för, skyddet och förverkligandet av barnets rättigheter är ett centralt mål för Europeiska unionens interna och externa politik och åtgärder.
2. EU är särskilt aktivt när det gäller att skydda barns rättigheter i konflikt- eller krissituationer och ge barn skydd, bistånd och stöd, på grundval av EU:s riktlinjer om barn och väpnad konflikt från 2008 och rådets slutsatser från juni 2022 om EU:s strategi för barnets rättigheter.
3. Rådet är djupt oroat över de ökande kränkningarna av barns rättigheter i samband med väpnade konflikter, som förvärras av spridningen av konflikter, inbegripet Rysslands anfallskrig mot Ukraina och Rysslands olagliga deportation och förflyttning av ukrainska barn, våldsspiralen i Sudan och den upptrappade konflikten i Mellanöstern, särskilt den katastrofala humanitära situationen i Gaza och dess oproportionerliga effekter på civila, särskilt barn. Rådet beklagar djupt att allvarliga kränkningar av barn¹ – dödande och lemlästande, rekrytering och användning som soldater eller i andra icke-stridande befattningar, bortföranden, våldtäkter och andra former av sexuellt och könsrelaterat våld, attacker mot skolor och sjukhus och nekat tillträde för humanitärt bistånd – har ökat avsevärt under det senaste årtiondet.

¹ <https://www.unicef.org/children-under-attack/six-grave-violations-against-children>

4. I nästan alla konfliktområden i världen, från Sahel, Central- och Östafrika till Mellanöstern och Asien, utgör barn så mycket som hälften av den drabbade befolkningen. Barn drabbas oproportionerligt hårt av och är de främsta offren för väpnade konflikter. Rådet är djupt oroat över att konflikternas föränderliga karaktär och den föränderliga karaktären hos de taktiker och de vapen som används har mångfaldigat riskerna för civila, särskilt för barn, i en tid då de allvarliga, skadliga och långvariga effekter som kränkningar och övergrepp får på offren har blivit allt tydligare. Rådet är dock också medvetet om att barn kan vara oerhört motståndskraftiga och att de, med rätt stöd i rätt tid, kan återhämta sig från extrema situationer och må bra. Deras skydd, återhämtning och återanpassning är avgörande för långsiktig fred och säkerhet och för hållbar utveckling.
5. Rådet antar dessa reviderade EU-riktlinjer om barn och väpnad konflikt för att stärka sitt bidrag till respekten för, skyddet och förverkligandet av barns rättigheter. Denna uppdatering tar hänsyn till utvecklingen inom EU och genom den anpassas riktlinjerna fullt ut till den ram som fastställts av FN:s säkerhetsråd genom på varandra följande resolutioner, särskilt de sex allvarliga kränkningar av barn under väpnade konflikter som räknas upp i dessa resolutioner. EU strävar också efter att stärka anpassningen till och samarbetet med uppdraget för FN:s generalsekreterare och den särskilda representanten för barn och väpnade konflikter, inte minst dess utvidgade fokus på välbefinnandet hos barn i väpnade konflikter, tillträde för humanitärt bistånd och förebyggande.

6. EU kommer att ytterligare intensifiera insatserna för att bekämpa alla former av våld mot barn, skydda barn och främja deras rättigheter, inbegripet deras fysiska, psykiska och psykosociala hälsa och deras tillgång till grundläggande tjänster. EU kommer att samarbeta med internationella organisationer och partnerländer för att utarbeta övergripande strategier och åtgärder för att respektera, skydda och förverkliga alla barns rättigheter utan diskriminering samt för att öka barns möjligheter att bli ansvarstagande och motståndskraftiga samhällsmedborgare. Mot bakgrund av konflikters och utdragna humanitära krisers skiftande karaktär kommer EU att ytterligare förbättra kopplingen mellan sitt arbete när det gäller krisernas humanitära, utvecklings- och fredsrelaterade dimensioner, genom att i högre gradanpassa konfliktförebyggande, krishantering och humanitärt bistånd till utvecklingsbistånd och investeringar i utbildning i nödsituationer och socialt skydd i hela världen. Skyddet av konfliktdrabbade barn måste fortsätta att vara en central del i agendan för mänskliga rättigheter, agendan för fred och säkerhet, den fredsbyggande agendan, utvecklingsagendan och den humanitära agendan.
7. EU kommer att fortsätta att säkerställa ett fullständigt genomförande av skyldigheterna i konventionen om barnets rättigheter och dess fakultativa protokoll vid indragning av barn i väpnade konflikter, bland annat när det gäller definitionen av barn som varje människa under 18 års ålder, och verka för att de införlivas i nationell lagstiftning. Dessutom erkänner EU värdet av globala initiativ såsom Parisprinciperna och Parisåtagandena, Vancouverprinciperna, förklaringen om säkra skolor och den politiska förklaringen om att stärka skyddet av civilbefolkningen mot de humanitära konsekvenserna av användningen av explosiva vapen i befolkade områden, och kommer att fortsätta att uppmuntra alla stater att främja sina åtaganden genom att överväga att stödja dessa initiativ.

8. Rådet understryker vikten av att ytterligare integrera frågan om barn i väpnade konflikter i hela EU:s utrikespolitik och uppmanar alla sina beslutsfattande instanser, EU:s avdelningar och byråer, civila och militära uppdrag och insatser, de särskilda representanterna och sändebuden och andra organ att fördubbla sina ansträngningar för att säkerställa ett effektivt genomförande av dessa riktlinjer. Rådet understryker vikten av att fullt ut integrera barn i väpnade konflikter i EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik, vilket inbegriper den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik, inbegripet EU:s krishanteringsuppdrag och krishanteringsinsatser. I linje med detta välkomnar rådet den uppdaterade checklistan för integrering av skydd av barn i väpnade konflikter i EU:s uppdrag och insatser inom ramen för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik (GSFP-checklistan). Rådet ger de berörda arbetsgrupperna i uppdrag att regelbundet se över och rapportera om genomförandet av dessa riktlinjer i syfte att kartlägga tillvaratagna erfarenheter och sprida bästa praxis.
9. EU och dess medlemsstater kommer att använda alla sina instrument på alla områden för yttre åtgärder för att fokusera på och ytterligare stärka den globala medvetenheten, åtgärderna och den effektiva programplaneringen samt samarbetet på detta område. Rådet uppmanar också partner i alla regioner, inbegripet internationella och regionala organisationer, organisationer i det civila samhället och privata aktörer, att gå samman och intensifiera konfliktlösning och förebyggandet av och insatserna mot allvarliga kränkningar av barn samt respekten för, skyddet av och förverkligandet av deras rättigheter och skydd enligt internationell humanitär rätt och människorättslagstiftning med en ny insikt om situationens allvar. För alla barn, överallt.

BILAGA

UPPDATERING 2024

EU:s riktlinjer om barn och väpnad konflikt

1 - INLEDNING

Europeiska unionen har prioriterat situationen för barn, särskilt barn i väpnade konflikter, i årtionden. EU och dess medlemsstater har spelat en avgörande roll i FN och i hög grad bidragit till utvecklingen av FN:s agenda för barn i väpnade konflikter och utvecklingen av dess globala mandat. År 2003 antog EU sina första riktlinjer om barn och väpnad konflikt, som senare uppdaterades 2008 för att sammanföra EU:s strategier i ett praktiskt verktyg för att vägleda åtgärder. Med tanke på hur mycket den globala politiken och EU har utvecklats sedan dess behöves ytterligare uppdatering av EU:s riktlinjer för att stödja fortsatta effektiva EU-åtgärder i linje med en mer övergripande och holistisk strategi.

Barn, och i synnerhet flickor, är särskilt sårbara i väpnade konflikter. Väpnade konflikter och våldssituationer medför ett enormt lidande för barn som på grund av sin ålder, fysiska och psykiska mognad, beroendeställning och rättsliga ställning är mer utsatta för de risker, den fattigdom, det våld och den vanvård som konflikter innebär för människor. Ett barn är varje människa under 18 års ålder, i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter.

Barn utgör upp till hälften av befolkningen i de flesta länder som är drabbade av väpnade konflikter. Globalt bor miljontals människor i eller flyr från konfliktdrabbade områden. Barn drabbas således oproportionerligt hårt.

Barn blir måltavlor i väpnade konflikter och i andra situationer med väpnat våld från statliga och icke-statliga aktörer, inbegripet terroristorganisationer och organiserade kriminella grupper, och deras säkerhet och trygghet äventyras ofta för att tjäna militära mål, främja brottslig verksamhet eller för annan otillbörlig vinning. Barn utsätts för allvarliga kränkningar och andra allvarliga kränkningar eller övergrepp; väpnade grupper och väpnade styrkor dödar och lemlästar dem, rekryterar dem och använder dem i olika roller, bortför dem och utsätter dem för våldtäkt och andra former av sexuellt våld och sexuellt utnyttjande, och skolor och sjukhus attackeras. Miljontals människor drabbas av fysiska och psykiska funktionsnedsättningar till följd av krig. Även de som inte direkt deltar i väpnade konflikter drabbas av andra typer av konfliktrelaterade konsekvenser, såsom undernäring, avsaknad av bostad och tillgång utbildning och hälso- och sjukvård, diskriminering samt våld och ihållande psykologiskt trauma. I allt högre grad leder nekat tillträde för humanitärt bistånd till fler dödsfall på grund av svält och sjukdom än de direkta effekterna av våldet i sig. Många av de skador som väpnade konflikter åsamkar barn kommer inte direkt från striderna och tar inte slut när striderna upphör. Effekterna på global fred, säkerhet och hållbar utveckling är djupgående och långvariga. Den bestående skada som väpnade konflikter åsamkar barn och deras familjer vidmakthåller onda cirklar av våld och fattigdom och har bestående effekter mellan generationerna som undergräver individuell och samhällelig motståndskraft och hindrar utveckling av fredliga samhällen.

Andra växande orosområden när det gäller barn i konfliktsituationer och i situationer efter konflikter är följande: Att klimatförändringarna förvärrar de befintliga riskerna och sårbarheter som barn utsätts för. Att explosiva vapen används urskillningslöst i befolkade områden. Att skolor allt oftare är måltavlor och att de används för militära ändamål i strid med internationell humanitär rätt. Att väpnade konflikter får särskilda konsekvenser för barn med funktionsnedsättning. Jämställdhetsaspekten av allvarliga kränkningar av barn. De förvärrade effekterna av fattigdom och ojämlikhet. Barn på flykt och som fördrivna internflyktingar och flyktingar. Barn på institutioner eller barn som saknar familjeomsorg. Barnarbete, människohandel och sexuellt slaveri. De utmaningar som uppstår till följd av framväxten av ny teknik, såsom rekrytering av barn online, olaglig spridning av och handel med vapen samt konsekvenserna av landminor, explosiva lämningar efter krig och improviserade sprängladdningar.

Det krävs ett stärkt fokus på nationell och internationell straffrätt, inbegripet tillgång till rättslig prövning för barn. Att ställa förövare till svars för allvarliga kränkningar av barn i väpnade konflikter, i enlighet med folkrätten och internationell humanitär rätt, Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen och Genèvekonventionerna, är avgörande för att bekämpa den utbredda straffriheten för dem som begår brott mot barn, avskräcka från framtida övergrepp och främja ansvarsskyldighet och en kultur av respekt för barns rättigheter.

Europeiska unionen har i sitt humanitära, utvecklings-, freds-, säkerhetsmässiga och diplomatiska engagemang, och tillsammans med sina medlemsstater, åtagit sig att prioritera barns skydd, välbefinnande och egenmakt och bemöta deras särskilda behov och sårbarheter utan diskriminering på någon grund.

2 - SYFTE

Europeiska unionen prioriterar främjande och skydd av barns rättigheter inom ramen för sin politik på området för mänskliga rättigheter. Det beror inte bara på att barn är utsatta offer för konflikter i dag, utan även på att de formar framtiden. EU erkänner barnens inneboende rättigheter, som fastställs i EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna, konventionen om barnets rättigheter och dess fakultativa protokoll och andra internationella människorättsinstrument samt det särskilda skydd som de åtnjuter i enlighet med folkrätten.

FN:s säkerhetsråd har identifierat följande sex allvarliga kränkningar² baserat på deras oerhörda karaktär och allvarliga konsekvenser för barns välbefinnande:

- Dödande och lemlästande av barn.
- Väpnade grupper och styrkors rekrytering eller användning av barn.
- Våldtäkt och andra former av sexuellt våld mot barn.
- Bortförande av barn.
- Attacker mot skolor och sjukhus.
- Förnekande av tillträde för humanitärt bistånd till barn.

² Definitionerna anges i den fälthandbok som åtföljer riktlinjerna *Guidelines on the Monitoring and Reporting Mechanism on Grave Violations against Children in Situations of Armed Conflict* (DPKO, OSRSG Children and Armed Conflict, Unicef, 2014).

EU strävar efter att öka medvetenheten om denna kritiska fråga både internt och internationellt. Vi är fast beslutna att på ett effektivt och övergripande sätt ta itu med konsekvenserna på kort, medellång och lång sikt av väpnade konflikter och andra situationer med väpnat våld mot barn, genom åtgärder för att förebygga och reagera på olika kränkningar av barnets rättigheter. EU strävar efter att engagera tredjeländer och icke-statliga aktörer genom att använda en rad verktyg som står till dess förfogande och bygga vidare på befintliga initiativ. Detta innebär att uppmuntra dem att genomföra, respektera och främja internationell rätt, inbegripet normer, standarder och instrument för mänskliga rättigheter och folkrätt, flyktingrätt och internationell humanitär rätt och normer kopplade till dessa, och att vidta effektiva åtgärder för att skydda barn från effekterna av väpnade konflikter och säkerställa ansvarsskyldighet för brott mot dem.

Dessa riktlinjer är avsedda att fungera som ett praktiskt verktyg för att styra och bistå EU-aktörer i hela världen i deras arbete med barn och väpnade konflikter, även i andra situationer med väpnat våld som begås av statliga och icke-statliga aktörer, såsom terroristorganisationer och organiserade kriminella grupper. EU är medvetet om kopplingarna mellan olika politikområden och betonar vikten av kontinuerliga och samordnade insatser på olika områden, bland annat utrikes- och säkerhetspolitik, utvecklingsbistånd, fredsbyggande och humanitärt bistånd. Denna övergripande strategi stärker vårt kollektiva svar på den svåra situation som barn i väpnade konflikter befinner sig i och bidrar därmed till långsiktig fred, säkerhet och hållbar utveckling.

3 - PRINCIPER

Unionen bygger på värdena frihet, demokrati, respekt för människans värdighet och de grundläggande friheterna, jämlikhet och rättsstatsprincipen samt respekt för de mänskliga rättigheterna. Skydd och främjande av barnets rättigheter är ett av Europeiska unionens centrala mål för det arbete som genomförs på hemmaplan och utomlands. Det är inskrivet i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna, som garanterar att alla EU:s institutioner och organ skyddar barns rättigheter när de tillämpar unionsrätten. I den strategiska ram för mänskliga rättigheter och demokrati som antogs 2012 fastställs principer, mål och prioriteringar avsedda att göra EU:s politik mer slagkraftig och konsekvent, och det noteras att respekten för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprincipen ligger till grund för alla aspekter av EU:s interna och externa politik. I EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati anges ambitionsnivån, och EU:s och dess medlemsstaters prioriteringar på detta område i förbindelserna med tredjeländer och särskilda uppgifter för EU fastställs. Dessutom ger EU:s riktlinjer om mänskliga rättigheter, särskilt EU:s riktlinjer för främjande och skydd av barnets rättigheter, praktiska verktyg och vägledning för genomförandet av dessa åtaganden om mänskliga rättigheter. Tillsammans med EU:s strategi för barnets rättigheter (2021) främjar och skyddar denna politik barnets rättigheter och integrerar dem i Europeiska unionens interna och externa politik.

Främja och skydda barns rättigheter

Med vägledning av följande grundläggande principer bör EU stärka sitt arbete för att säkerställa skydd av barn i väpnade konflikter:

- **En människorättsbaserad strategi:** I enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter är varje människa under 18 års ålder ett barn. Alla barn erkänns som oberoende rättighetshavare enligt internationell människorättslagstiftning med särskilt skydd enligt internationell rätt, inbegripet internationell humanitär rätt. Även om barn kan vara offer är de också överlevare och oberoende aktörer. De bör inte behandlas eller betraktas som enbart passiva aktörer. Barn bör göras medvetna om sina rättigheter. De måste få komma till tals, i enlighet med sin ålder och mognad, och deras behov måste tillgodoses.
- **Rätten till liv, överlevnad och utveckling:** I linje med barnkonventionen kommer EU utifrån ett helhetsperspektiv att prioritera välbefinnande, skydd och återanpassning av alla barn i väpnade konflikter, för att säkerställa deras överlevnad och utveckling och ett fullständigt förverkligande av deras rättigheter.
- **Icke-diskriminering och inkludering:** Skydd och bistånd tillhandahålls utan diskriminering i någon form, inbegripet flera olika samverkande former av diskriminering. För att inget barn ska lämnas utanför och för att säkerställa rättvis tillgång till skydd, bör särskild uppmärksamhet ägnas åt de särskilda omsorgs- och skyddsbehoven för alla barn i utsatta situationer, inbegripet flickor, barn med funktionsnedsättning, barn från urbefolkningar och barn som tillhör nationella minoriteter, ensamkommande barn, migranter, flyktingar, asylsökande, internt tvångsförflyttade och statslösa barn, barn som saknar familjeomsorg, såsom barn som lever på gatan eller på institutioner, i linje med internationella skyldigheter på människorättsområdet enligt internationell rätt och internationella normer och genom befintliga politiska och rättsliga ramar.

- **Barnets bästa: Barnets bästa måste komma i främsta rummet vid genomförandet av EU:s åtgärder, i linje med barnkonventionen.** Alla beslut och åtgärder måste prioritera barns välbefinnande, skydd och säkerhet.
- **En differentierad strategi:** EU erkänner olika behov och sårbarheter och strävar efter att skraddarsy sina insatser för att ta itu med varje barns unika situation och tillhandahålla helhetsinriktade och hållbara lösningar. Såsom anges i studien från kontoret för generalsekreterarens särskilda representant för barn i väpnade konflikter *Gender Dimensions of Grave Violations against Children in Armed Conflict* behöver alla barn skydd, men deras behov och sårbarhet i samband med väpnade konflikter kan variera beroende på ålder, mognad, kön, sexuell läggning och könsidentitet, funktionsnedsättning, minoritetstillhörighet, särskilda omständigheter och konfliktens art samt deras upplevda eller verkliga anknytning till parter i konflikten.
- **Skydd av barn som har koppling till väpnade styrkor eller väpnade grupper:** Barn som har koppling till väpnade styrkor eller grupper måste alltid i första hand betraktas som offer för de sex allvarliga kränkningarna enligt internationell människorättslagstiftning och internationell humanitär rätt. Ett barnperspektiv som baseras på barnets bästa och är inriktat på att skydda pojkar och flickor mot de sex allvarliga kränkningarna under en konflikt är centralt för processer för avväpning, demobilisering och återanpassning (DDR) och DDR-relaterade processer. Därför bör ett ovillkorligt och omedelbart skydd, frigivande och (åter-)anpassning av barn som har koppling till väpnade styrkor eller väpnade grupper i deras familj och lokalsamhälle alltid planeras och prioriteras, oavsett den väpnade gruppens beteckning, i enlighet med internationell människorättslagstiftning och internationell humanitär rätt. Särskild uppmärksamhet bör ägnas de utmaningar som väntar barn som föds in i väpnade grupper och personer som har rekryterats som barn och demobiliseras som vuxna. Barn som har blivit straffmyndiga och som misstänks för att ha begått ett grovt brott ska överlämnas till civila aktörer och den rättsliga prövningen ska ske inom ramen för rättskipning för unga lagöverträdare. Barn bör inte hållas i förvar enbart på grund av sin koppling till väpnade grupper.

- **Barn och brottsoffer i centrum:** Fokus ligger på barnets välbefinnande och behov. Det betyder att barn aktivt måste involveras i kartläggningen av deras behov och prioriteringar när så är möjligt och att det måste säkerställas att deras röster hörs, att de inte på nytt traumatiseras och att deras välbefinnande och säkerhet prioriteras. EU prioriterar att ta itu med de specifika skador som barn får i väpnade konflikter.
- **Ålder- och genusinriktat:** Barns behov och utsatthet förändras med åldern. EU inser detta och utformar sina insatser i enlighet med detta. Dessutom upplever flickor och pojkar ofta konflikter på olika sätt och har särskilda sårbarheter. EU tar hänsyn till dessa ålders- och könsspecifika behov för att säkerställa att alla barn får lämpligt skydd och stöd.
- **Traumamedvetet:** Väpnade konflikter kan få djupgående psykologiska konsekvenser för barn. EU:s strategi erkänner detta och syftar till att tillhandahålla stöd som är lyhört för de trauman barn kan ha upplevt, bland annat från sexuellt och könsrelaterat våld, och deras behov av tillgång till stödtjänster för psykisk hälsa och psykosociala stödtjänster som främjar läkning och återhämtning.
- **Ansvarsskyldighet, tillgång till rättslig prövning och rättskipning för ungdomar:** EU stöder barninriktad övervakning, utredning och lagföring av brott och kränkningar mot barn. Förövarna måste ställas till svars. Utvecklingen av barnvänliga rättssystem för alla barn som kommer i kontakt med rättsväsendet och som har frihetsberövats är avgörande, liksom deras tillgång till rättshjälp och deltagande i initiativ för övergångsrättvisa.

- **Barns och ungdomars deltagande och egenmakt:** EU främjar, stöder och säkerställer meningsfull inkludering och aktivt deltagande av barn och ungdomar i beslut som påverkar dem på alla nivåer, även i konfliktsituationer, särskilt genom ungdomshandlingsplanen i EU:s yttre åtgärder.
- **Konfliktkänsliga strategier som inte vållar skada och som skyddar barn:** EU förespråkar att all politik och alla åtgärder systematiskt ska förhindra potentiella skadliga konsekvenser för barn och deras rättigheter på grund av verksamhet eller inblandad personal och inte får förvärpa konfliktdynamiken.

Internationellt samarbete

I sitt arbete vägleds EU av relevanta internationella och regionala normer och standarder för mänskliga rättigheter och humanitär rätt, inbegripet dem som anges i bilaga I. EU samarbetar aktivt med och stöder relevanta aktörers arbete, särskilt

- FN:s generalsekreterare
- generalsekreterarens särskilda representant för barn och väpnade konflikter och denna representants kontor

- generalsekreterarens särskilda representant för frågor som rör våld mot barn och denna representants kontor
- FN:s landsspecifika arbetsgrupp för övervakning och rapportering (CTFMR) eller dess motsvarighet i angelägna landsspecifika situationer
- FN:s kontor, avdelningar och organ såsom Unicef, avdelningen för fredsbevarande operationer, avdelningen för politik och fredsbyggande, kontoret för utvecklingssamordning, UN Women, UNODC, UNFPA, OHCHR, UNHCR, UNDP, ILO, Ocha, Unesco och WHO (vid huvudkontor och på regional/lokal nivå)
- FN:s säkerhetsråds arbetsgrupp för barn och väpnad konflikt
- regionala/lokala gruppen för vänskapsgruppen för barn i väpnade konflikter eller motsvarande tillfälliga grupper av likasinnade partner
- konventionen om barnets rättigheter
- människorättsrådet
- FN:s generalförsamlings utskott för sociala, humanitära och kulturella frågor (tredje utskottet)
- Internationella brottmålsdomstolen och, i förekommande fall, särskilda internationella tribunaler
- FN:s särskilda förfaranden och utredningsorgan med FN-mandat
- FN:s myndighetsövergripande arbetsgrupp för avvapning, demobilisering och återanpassning och andra liknande forum
- Internationella rödakorskommittén
- Europarådet
- Afrikanska unionen och andra regionala organisationer
- OSSE/ODIHR

- lokala och internationella icke-statliga organisationer, inbegripet barnledda organisationer, människorättsförsvarare och försvarare av barns mänskliga rättigheter samt samhällsbaserade organisationer och nätverk
- andra relevanta aktörer

EU bidrar proaktivt till och arbetar med dessa aktörer för att se till att befintliga internationella garantier för barnets rättigheter förstärks och genomförs effektivt.

4 - ATT TA ITU MED UTMANINGARNA FÖR BARN I VÄPNADE KONFLIKTER

Under de senaste två årtiondena har krigföringen förändrats dramatiskt. taktik som urskillningslösa och oproportionerliga flygbombningar, granatattacker och drönarattacker, belägring och blockad för att omöjliggöra hjälpsändningar till civila samt den fortsatta förekomsten av oexploderad ammunition och minering i civila områden, utsätter barn för allvarlig risk att dödas eller lemlästas.

Att skolor, sjukhus och annan kritisk civil infrastruktur, såsom vatten- och energisystem, används som måltavlor utgör en ökad risk för barns överlevnad och utveckling. I vissa fall motsätter sig väpnade grupper eller styrkor aktivt flickors tillgång till utbildning och hälso- och sjukvård, vilket hindrar tillgången till dessa viktiga tjänster. Även om dessa tjänster inte är direkta måltavlor avskräcker den allmänna osäkerheten i konfliktområdena barn, lärare och sjukvårdspersonal från att komma till skolan eller tillhandahålla medicinsk hjälp.

Bortförandet av barn har ökat kraftigt i situationer som står på agendan för barn i väpnade konflikter, oavsett om det är för att terrorisera samhällen, rikta in sig på särskilda grupper, särskilt flickor och deras tillgång till utbildning, för att tvinga barn att delta i fientligheter eller för människohandel, sexuellt slaveri eller andra exploaterande ändamål. Även när bortförda barn har släppts eller lyckats fly från dem som tagit dem till fånga står de fortfarande inför stora utmaningar och stigmatisering som påverkar deras återanpassning till och rehabilitering i sina samhällen.

Sexuellt våld är i allt högre grad ett utmärkande drag för konflikter och begås ofta mot flickor och pojkar i ett rättsstatligt vakuum. Barn som utsätts för sexuellt våld och sexuellt utnyttjande drabbas av långvariga psykiska trauman och konsekvenser för hälsan, inklusive överförbara infektioner som hiv/aids och tidiga graviditeter. Skadliga könsnormer och sedvänjor, såsom kvinnlig könsstympning, mord på nyfödda flickor, barnäktenskap, tidiga äktenskap och tvångsäktenskap, stigmatisering om man inte följer könsstereotyper samt diskriminerande sociala normer och diskriminering utsätter flickor för särskild risk.

Nekat tillträde för humanitärt bistånd, inbegripet avsiktliga attacker mot biståndsarbetare, är fortfarande ett stort hinder för skyddet av barn. Brist på grundläggande humanitärt bistånd kan leda till allvarlig undernäring, tillväxthämning, brist på tillgång till utbildning och viktig sjukvård som får långsiktiga konsekvenser för barns utveckling. Det är mycket viktigt att samarbeta med parter i konflikter för att möjliggöra tillgång och samtidigt säkerställa ansvarsskyldighet för kränkningar. Väpnade gruppers användning av barn, i strid eller i stödjande funktioner, är ett fortsatt bekymmer.

Påtvingad rekrytering av barn under 18 år och användning av dem i fientligheter av både väpnade styrkor och väpnade grupper är olagligt och är en av de värsta formerna av barnarbete. Rekrytering av barn under 15 år är dessutom en krigsförbrytelse. Den utgör en omänsklig börda och får långsiktiga negativa konsekvenser för dessa barn som i första hand är offer och ofta utsätts för stigmatisering och utstötning. Gripanden och frihetsberövande av barn med anknytning till väpnade grupper, antingen på grund av att de uppfattas som ett hot mot den nationella säkerheten eller för att de påstås ha deltagit i fientligheter, kränker dem ytterligare.

Dessa barns ovillkorliga och omedelbara skydd, frigivande och (åter-)anpassning i sin familj och sitt lokalsamhälle bör prioriteras, oavsett den väpnade gruppens beteckning, i enlighet med internationell människorättslagstiftning och internationell humanitär rätt. Barn som har blivit straffmyndiga och som misstänks för att ha begått ett grovt brott måste överlämnas till civila aktörer och den rättsliga prövningen ska ske inom ramen för rättssystemen för barn, om sådana system finns.

EU kommer att stödja förhandlingar om och antagande och genomförande av handlingsplaner mellan FN och parter i konflikter för att få ett slut på och förhindra de sex allvarliga kränkningarna av barn samt av överlämningsprotokoll från parter i konflikten för att snabbt överföra barn som påstås ha samröre med väpnade grupper till civila barnskyddsaktörer för återanpassning.

Utmaningar som påverkar effektiva åtgärder

Betydande hinder står i vägen för effektivt humanitärt stöd, utvecklingsbistånd och skyddsstöd till barn från EU och andra aktörer som arbetar i konfliktområden. Sådana utmaningar inbegriper de moderna konflikternas komplexa och ständigt föränderliga karaktär, begränsningar av tillträdet till drabbade territorier och befolkningar på grund av pågående våld eller begränsande administrativa hinder samt bristande kapacitet bland lokala aktörer att på lämpligt sätt tillgodose barns behov.

Effektiva åtgärder för att hantera kränkningar av barn i väpnade konflikter kompliceras av dataluckor och otillräckliga indikatorer för tidig varning, vilket hindrar insatser för att förhindra att allvarliga kränkningar inträffar. Resursbegränsningar och svårigheten att samordna finansiering från flera olika källor försvårar också effektiva åtgärder.

Dessutom skapar svaga rättsliga ramar och bristande ansvarsskyldighet för brott mot barn ett klimat av strafflöshet där kränkningar förblir ostraffade. De långsiktiga socioekonomiska effekterna av konflikter, fattigdom, bristen på utbildningsmöjligheter för barn, särskilt flickor, begränsade resurser för hälso- och sjukvårdstjänster (inbegripet psykisk hälsa och psykosocialt stöd) och skadliga kulturella normer och sedvänjors fortsatta förekomst medför i samtliga fall betydande hinder mot att undvika upprepning och främja uppnåendet av varaktig fred och skyddet av barn.

Möjligheter till effektiva EU-åtgärder

För att stärka sina insatser för att skydda barn i väpnade konflikter kommer EU att **bygga starkare partnerskap** och främja följande:

- **Stöd till förebyggande åtgärder:** Det behövs ökade investeringar i förebyggande av väpnade konflikter och kränkningar av barns rättigheter, särskilt de sex allvarliga kränkningarna av barn. Införande av system för tidig varning samt åtgärdande av riskindikatorer och dataluckor kan bidra till att identifiera potentiella hot mot barn innan kränkningar inträffar, vilket gör det möjligt att vidta förebyggande åtgärder. Regelbundna konfliktanalyser och bedömningar av barns rättigheter och behov är avgörande för utformningen av effektiva förebyggande åtgärder i tid. Investeringar i inkluderande utbildning av hög kvalitet som är konfliktkänslig, riskbaserad samt ålders- och genusmedveten kan också minska risken för att konflikter upprepas och för att barn utsätts för övergrepp och utnyttjas.

- **Stärka kopplingen mellan humanitärt bistånd, utveckling och fred:** EU är fast beslutet att se till att humanitära behov, utvecklingsbehov och fredsbyggande behov tillgodoses på ett samordnat sätt för att hantera utdragna och förutsägbara kriser, inbegripet både omedelbara behov och långsiktiga lösningar. För att stödja skapandet av en skyddande och hållbart stödjande miljö för barn före, under och efter konflikter krävs varaktig och tillräcklig finansiering för att öka insatserna och upprätthålla långsiktiga program för skydd av barn, inbegripet tilldelning av resurser för socialt skydd, utbildning, bostäder, psykosocialt stöd, hälso- och sjukvård och skyddstjänster som är anpassade till barns olika behov. Det är av avgörande betydelse att FN:s övervaknings- och rapporteringsmekanismer på plats ges stöd, inbegripet tillräckliga ekonomiska resurser.
- **Investeringar i integrerade system för skydd av barn:** EU bör stödja integrerade sociala skyddssystem och system för skydd av barn som är ålders- och genusinriktade, inkluderande för personer med funktionsnedsättningar och samhällsbaserade i instabila länder och konfliktdrabbade länder för att bidra till att det ska gå att förebygga, mildra, gottgöra och reagera på kränkningar av barns rättigheter och säkerställa kontinuitet i omsorgen om barnen, på ett helhetsinriktat sätt med flera berörda parter, inbegripet återanpassning, rehabilitering, utbildningsmöjligheter, inbegripet yrkesutbildning och teknisk utbildning, barnskyddstjänster, familjeåterförening i tillämpliga fall, lämplig hälso- och sjukvård, inbegripet sexuell och reproduktiv hälsa, psykisk hälsa och psykosociala stödtjänster samt andra kritiska aspekter.

- **Program för avvapning, demobilisering och återanpassning (DDR), reform av säkerhetssektorn och stöd till rättsväsendet:** Integrera barnskyddshänsyn i program för avvapning, demobilisering och återanpassning eller andra relaterade program, reform av säkerhetssektorn, terrorismbekämpning och program för bekämpning av organiserade kriminella nätverk samt barnvänliga rättsprogram (som säkerställer barnvänlig tillgång till rättslig prövning, kostnadsfri rättshjälp och effektiva rättsmedel) och stödja skraddarsydda barninriktade återanpassningsinitiativ. Stöd till återanpassning som en del av ett bredare system för skydd av barn, och med beaktande av målen och principerna i målen för hållbar utveckling, säkerställer mer inkluderande och mer omfattande långsiktiga åtgärder.
- **Samarbete och intressebevakning på fältet:** EU bör främja ett närmare samarbete med FN:s enheter och organ, nationella regeringar och lokala myndigheter i konfliktdrabbade länder, internationella och nationella icke-statliga organisationer och lokala organisationer i det civila samhället som arbetar direkt med barn på plats (inklusive vänskapsgruppen för barn i väpnade konflikter). På grundval av en regelbundet återkommande dialog om målen och principerna för skydd av barn med internationella partner, nationella regeringar, parter i konflikter och lokala organisationer bör ett nära samarbete med och stöd till FN:s säkerhetsråds övervaknings- och rapporteringsmekanism och FN:s landsspecifika arbetsgrupp för övervakning och rapportering (CTFMR) och deras motsvarande arbetsgrupper stärkas ytterligare.
- **Utbildning och stöd:** Investeringar i kapacitetsuppbyggnad för alla aktörer som arbetar med skydd av barn är av avgörande betydelse. Tillhandahållande av utbildning och stöd kommer att förbättra rättsliga och politiska ramar, program och interventioner på alla nivåer genom att de ansvariga, både de som har ansvaret och rättighetshavarna, utrustas med den kompetens och de resurser som krävs för att effektivt tillgodose barns särskilda behov på nationell och lokal nivå. Det behövs förstärkt regelbunden utbildning för EU-personal och annan personal, särskilt de som har direkt kontakt med barn och de som deltar i beslutsfattande som påverkar barn.

- **Stöd till lokala lösningar:** Att erkänna och stödja barnledda och samhällsdrivna initiativ för fred och skydd ger egenmakt åt lokala röster och möjliggör kulturellt lämpliga lösningar.
- **Deltagande av barn:** Säkerställa ett aktivt, jämlikt, meningsfullt och effektivt deltagande av barn i linje med barnkonventionen i beslutsfattande som påverkar dem, särskilt vid utformningen av återanpassningsprogram. EU kommer också att sträva efter att utnyttja den ungdomsstyrelse för internationella partnerskap som ger råd till kommissionsledamoten och generaldirektoratet för internationella partnerskap och de rådgivningsstrukturer för ungdomsfrågor för rådgivning till EU-delegationer som inrättats inom ramen för ungdomshandlingsplanen i EU:s yttre åtgärder 2022–2027.

Genom att genomföra dessa övergripande mål kan EU avsevärt öka sitt engagemang för att skydda barn i väpnade konflikter. En samarbetsinriktad och helhetsinriktad strategi som investerar i lokal kapacitet och prioriterar förebyggande åtgärder och omfattande stöd kan bidra till en säkrare och ljusare framtid för barn som fastnat i krigets korseld.

5 - GENOMFÖRANDE OCH OPERATIVA VERKTYG

A) EU-verktyg för åtgärder

EU har en rad verktyg till sitt förfogande för att ta itu med frågor som rör barn i väpnade konflikter, med utgångspunkt i befintliga initiativ:

- **Politisk dialog:** Människorättsaspekterna av den politiska dialogen med tredjeländer kommer att omfatta barns välbefinnande och rättigheter i situationer före, i och efter konflikter.
- **EU:s särskilda representant:** EU:s särskilda representant för mänskliga rättigheter har en viktig opinionsbildande roll när det gäller global efterlevnad av normer för barns rättigheter. EU:s särskilda representanter med geografisk inriktning bör också vidta särskilda åtgärder och uppsökande verksamhet i frågor som rör barn och väpnade konflikter i prioriterade länder som omfattas av deras mandat. De bör inkludera barn i väpnade konflikter i sina presentationer för rådets arbetsgrupper. Frågan om barn i väpnade konflikter bör inkluderas i mandaten för EU:s särskilda representanter i prioriterade länder när de ska förnyas.

- **Démarcher och offentliga uttalanden:** EU kommer att uppmana berörda tredjeländer att vidta effektiva åtgärder för att säkerställa att barn skyddas från effekterna av väpnade konflikter och allvarliga kränkningar och för att få ett slut på strafflösheten. Erinra om den viktiga roll som EU och dess medlemsstater kan spela när det gäller att stödja dialog med alla parter i konflikter som de kan ha inflytande över för att få ett slut på och förhindra allvarliga kränkningar av barns rättigheter. FN:s generalsekreterares årsrapport och hans landsspecifika rapporter om barn i väpnade konflikter och de åtföljande slutsatserna från FN:s säkerhetsråds arbetsgrupp för barn i väpnade konflikter bör vägleda EU:s utåtriktade verksamhet. EU:s särskilda representanter och uppdragschefer kommer att få till uppgift att i relevanta fall ta upp ärendet med icke-statliga aktörer. EU kommer även att reagera när positiva händelser har inträffat. EU kommer att fortsätta att förespråka en universell ratificering av internationella människorättskonventioner, särskilt konventionen om barnets rättigheter och det fakultativa protokollet till konventionen om barnets rättigheter vid indragning av barn i väpnade konflikter och Internationella arbetsorganisationens konvention nr 182 om de värsta formerna av barnarbete. EU kommer att fortsätta att uppmuntra alla stater att främja sina åtaganden genom att överväga att godkänna internationella instrument och åtaganden för att skydda konfliktdrabbade barn, inbegripet Parisprinciperna och Parisåtagandena, Vancouverprinciperna, förklaringen om säkra skolor och den politiska förklaringen om förstärkning av skyddet av civila mot de humanitära konsekvenserna av användningen av explosiva vapen i befolkade områden (EWIPA). EU kommer att uppmuntra alla stater att ratificera Romstadgan och att samarbeta med Internationella brottmålsdomstolen och andra internationella och regionala tribunaler och mekanismer för ansvarsskyldighet, inbegripet vid verkställandet av arresteringsorder.
- **Multilateralt samarbete:** EU deltar i finansieringen av projekt som rör barn i väpnade konflikter och genom humanitärt bistånd och utvecklingssamarbete. EU kommer att undersöka möjligheterna att utöka stödet med tanke på kopplingen mellan behoven av humanitärt bistånd, utveckling och fredsbyggande.

- **Bilateralt samarbete:** EU är engagerat i att stödja och finansiera program som syftar till att skydda och främja barns rättigheter genom bilateralt samarbete med tredjeländer och på regional nivå inom den bredare ramen för internationella partnerskap och humanitärt bistånd. Medlemsstaterna kommer också att återspegla dessa prioriteringar i sina bilaterala samarbetsprojekt.
- **Stöd till den internationella, nationella och lokala icke-statliga sektorn:** EU fortsätter att stödja icke-statliga organisationer och organisationer i det civila samhället som arbetar med att skydda barn och deras rättigheter i väpnade konflikter och andra våldssammanhang. Detta bör inbegripa institutionsuppbyggnad och förstärkning av initiativ för skydd av barn, inbegripet barnvänliga rättssystem, rättsskipning för ungdomar, lagstiftningsreform, utbildning och rådgivning för lokal polis och väpnade styrkor, kriminalvårdspersonal och tjänstemän inom rättsväsendet, förstärkning av kapaciteten hos lokala icke-statliga barnrättsorganisationer, barnmedveten avvärjning, demobilisering och återanpassning (DDR) samt reform av säkerhetssektorn (SSR)
- **Krishanteringsuppdrag och krishanteringsinsatser:** Skyddet av barn kommer att hanteras på lämpligt sätt och integreras i planeringsprocesserna, dokumenten och genomförandet av insatser, i linje med den uppdaterade checklistan för integrering av skyddet av barn i väpnade konflikter i GSFP-uppdrag och GSFP-insatser. Mandaten och de operativa planerna kommer att ta hänsyn till barns särskilda behov och barnskyddsfrågor, särskilt som gäller flickor, när så är möjligt, med tanke på EU-uppdragets och EU-insatsernas mandat och förmågor. Utbildning och rådgivning om skydd av barn bör tillhandahållas för utplacerad militär och civil personal inom GSFP-uppdrag och GSFP-insatser.

- **Samarbete med partner:** Deltagande i lokala och regionala vänskapsgrupper för barn i väpnade konflikter och motsvarande arbetsgrupper samt regelbundna diskussioner om övervakning och rapportering med FN:s landsspecifika arbetsgrupper, kontoret för den särskilda representanten för barn och väpnade konflikter, Unicef, DPO och DPPA.
- **Övriga åtgärder:** EU kan överväga riktade åtgärder, inbegripet restriktiva åtgärder om så är lämpligt, eller se över avtal med tredjeländer på grundval av deras uppgifter om barns rättigheter, särskilt när det gäller barn i väpnade konflikter.

Med hjälp av de verktyg som står till dess förfogande kommer EU att sträva efter att se till att barns rättigheter och särskilda behov beaktas i strategier för tidig varning och förebyggande åtgärder samt i pågående konfliktsituationer, fredsförhandlingar, fredsavtal, faser av återuppbyggnad efter konflikter, rehabilitering, återanpassning och långsiktig utveckling och se till att allvarliga kränkningar som begås mot barn utesluts från alla amnestier. EU kommer att eftersträva att säkerställa att lokalsamhället, inbegripet barn, engageras i fredsprocessen. I detta sammanhang kommer EU att utnyttja och bygga på de erfarenheter som gjorts inom FN:s system och regionala organisationer.

B) Genomförande:

Övervakning och rapportering:

- **EU:s uppdragschefer, GSFP-uppdragschefer och GSFP:s militära befälhavare i prioriterade länder:** Inkludera analys av konfliktens inverkan på barn i sina regelbundna rapporter, för att säkerställa integrering av aspekten barn i väpnade konflikter i EU:s lokala landstrategier för mänskliga rättigheter och demokrati och främja regelbunden samordning på plats med EU:s delegationer, EU-medlemsstaternas uppdrag, GSFP-uppdrag och GSFP-insatser, FN:s lokala samordnare och deras landsspecifika grupper, FN:s landsspecifika arbetsgrupper för övervakning och rapportering (CTFMR) eller deras motsvarigheter, andra givare, icke-statliga organisationer och den privata sektorn.

- **Kommissionen:** Uppmärksamma rådet och medlemsstaterna på relevanta rapporter och information om EU-finansierade projekt med anknytning till barn i väpnade konflikter samt säkerställa att tillräckliga ekonomiska resurser anslås för skydd av barn i väpnade konflikter i prioriterade länder, bland annat för att stödja övervaknings- och rapporteringsmekanismernas funktion på fältet, och att EU-finansierade åtgärder är i linje med riktlinjerna.
- **Medlemsstaterna:** Bidra med information om relevanta bilaterala projekt och diplomatiska åtaganden med anknytning till barn i väpnade konflikter, bland annat i samordning på plats i prioriterade länder.

Rådet: Genomförande och uppföljning

- Kusp ska övervaka genomförandet av EU:s åtgärder inom ramen för dessa riktlinjer och utarbeta metoder för att integrera aspekten barn i väpnade konflikter i EU:s relevanta politik och åtgärder, i samarbete med EU:s övriga säkerhets- och utvecklingsorgan.
- Arbetsgruppen för de mänskliga rättigheterna uppmanas att regelbundet se över, uppdatera och offentliggöra förteckningen över prioriterade länder på grundval av information från relevanta källor, inbegripet FN:s generalsekreterares rapport och briefingar, och säkerställa samarbete mellan relevanta arbetsgrupper.
- Relevanta geografiska arbetsgrupper ska utarbeta rekommendationer för åtgärder i sina respektive situationer avseende det prioriterade landet.
- Arbetsgruppen för de mänskliga rättigheterna ska fortlöpande se över och utvärdera dessa riktlinjers genomförande i samordning med berörda aktörer och kartlägga eventuella luckor och behov i nära samordning med berörda arbetsgrupper, särskilda representanter, beskickningschefer, chefer för civila uppdrag och EU:s militära befälhavare (genom befälsordningen).
- Arbetsgruppen för de mänskliga rättigheterna ska undersöka ytterligare samarbete med FN, andra internationella organisationer, icke-statliga organisationer och den privata sektorn.

- Utrikestjänsten ska årligen rapportera till Kusp om de framsteg som gjorts för att nå målen i dessa riktlinjer, särskilt i prioriterade länder, och att underlätta briefingar till Kusp från FN:s generalsekreterares särskilda representant för barn och väpnade konflikter.
- Ordförandena för relevanta tematiska och geografiska arbetsgrupper ska i förekommande fall inkludera frågan om barn i väpnade konflikter som relevant i sina överläggningar, bland annat genom att anordna gemensamma diskussioner mellan arbetsgrupper och underlätta externa genomgångar från FN-partner och experter från det civila samhället.

Ytterligare opinionsbildning och utåtriktad verksamhet

- Den höga representanten kommer att göra ett uttalande på Internationella dagen mot användning av barnsoldater (den 12 februari) tillsammans med FN:s generalsekreterares särskilda representant för barn och väpnade konflikter två gånger om året.
- EU bör öka medvetenheten om frågor som rör barn i väpnade konflikter i samband med Internationella dagen för skydd av utbildning mot attacker (den 9 september) och Världsbarnsdagen (den 20 november) och utforska ytterligare möjligheter att öka medvetenheten om frågor som rör barn i väpnade konflikter.
- Utrikestjänsten bör tillhandahålla ett informationspaket om barns rättigheter i konfliktområden för alla nya delegationschefer, GSFP-uppdragschefer och GSFP:s militära befälhavare, kontaktpunkter för uppdrag och kontaktpunkter för mänskliga rättigheter när deras mandat inleds.
- Utrikestjänsten och kommissionen bör anordna regelbunden, särskild utbildning om skydd av barn och om barn i väpnade konflikter i samarbete med FN-partner, relevanta kommissionsavdelningar och icke-statliga organisationer, bland annat om barn och DDR eller DDR-relaterade processer.

6. SLUTSATS

Dessa uppdaterade riktlinjer om barn och väpnad konflikt understryker EU:s beslutsamhet att prioritera barns rättigheter och välbefinnande i tider av krig och instabilitet.

För att säkerställa att dessa riktlinjer är ändamålsenliga kommer EU att övervaka och rapportera om de framsteg som görs. Regelbunden rapportering kommer att genomföras, bland annat för att identifiera områden för förbättring och anpassning, i syfte att säkerställa att EU:s svar på de föränderliga utmaningar som barn i väpnade konflikter står inför förblir omfattande och verkningsfulla.

Genom att samarbeta med FN-organ, nationella regeringar, lokala organisationer och det civila samhället kan EU skapa en säkrare och mer hoppfull framtid för barn som drabbats av väpnade konflikter.

BILAGOR till de uppdaterade riktlinjerna

Bilaga 1 – Icke uttömmande förteckning över internationella normer, standarder och principer som EU kan åberopa i kontakterna med tredjeländer rörande barn i väpnade konflikter

I. FN:S INSTRUMENT FÖR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Fördrag och protokoll

- Den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna (1948)
- Konventionen om barnets rättigheter (1989)
- Andra fakultativa protokollet till konventionen om barnets rättigheter vid indragning av barn i väpnade konflikter (2002)
- Första fakultativa protokollet till konventionen om barnets rättigheter om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi (2002)
- ILO:s konvention nr 182 om förbud mot och omedelbara åtgärder för att avskaffa de värsta formerna av barnarbete (1999)
- Konventionen angående flyktingars rättsliga ställning (1951)
- Internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (1966)
- Internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (1966)
- Konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (1984)

Säkerhetsrådets resolutioner

- Resolutioner om barn i väpnade konflikter: 1261 (1999), 1314 (2000), 1379 (2001), 1460 (2003), 1539 (2004), 1612 (2005), 1882 (2009), 1998 (2011), 2068 (2012), 2143 (2014), 2225 (2015), 2427 (2018) och 2601 (2021)
- Resolutioner om kvinnor, fred och säkerhet: 1325 (2000), 1820 (2008), 1888 (2009), 1960 (2010), 2106 (2013), 2242 (2015), 2331 (2016) och 2467 (2019)
- Resolutioner om ungdomar, fred och säkerhet: 2250 (2015), 2419 (2018) och 2535 (2020)

Resolutioner från generalförsamlingen om barn i väpnade konflikter

Resolutioner om barnets rättigheter som EU tillsammans med gruppen med latinamerikanska och karibiska stater (Grulac) lägger fram i människorättsrådet och tredje utskottet i FN:s generalförsamling två gånger om året. Dessa resolutioner innehåller punkter om barn i väpnade konflikter.

II. INTERNATIONELL HUMANITÄR RÄTT, FLYKTINGAR OCH INTERNFLYKTINGAR

- Genève-konventionen angående krigsfångars behandling (1949)
- Genève-konventionen angående skydd för civilpersoner under krigstid (1949)
- Tilläggsprotokollet till Genèvekonventionerna den 12 augusti 1949 rörande skydd för offren i internationella väpnade konflikter (protokoll I) (1978)
- Tilläggsprotokollet till Genèvekonventionerna den 12 augusti 1949 rör. skydd för offren i icke-internationella väpnade konflikter (protokoll II) (1977)
- Konventionen angående flyktingars rättsliga ställning (1951)
- Protokollet angående flyktingars rättsliga ställning (1967)
- Riktlinjer beträffande internflyktingar (1998)
- Internationell humanitär sedvanerätt

III. INTERNATIONELL STRAFFRÄTT

- Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen (2002)

IV. ANDRA RELEVANTA INTERNATIONELLA ÅTAGANDEN OCH INSTRUMENT

- Principer och riktlinjer avseende barn med anknytning till väpnade styrkor eller väpnade grupper (Parisprinciperna) (2007)
- Riktlinjer för att skydda skolor och universitet mot militär användning i väpnade konflikter (2014)
- Förklaring om säkra skolor (2015)
- Vancouverprinciperna för fredsbevarande och förebyggande av rekrytering och användning av barnsoldater (2017)
- Politisk förklaring om förstärkning av skyddet av civila mot de humanitära konsekvenserna av användningen av explosiva vapen i befolkade områden (EWIPA) (2022)

Bilaga 2 – EU:s politik och instrument

Gusp- och krishanteringsinstrument

- EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati (2020–2024)
- EU:s strategiska kompass för säkerhet och försvar (2022)
- Den civila GSFP-pakten (2023)

- Europeiska unionens policy för tillbörlig aktsamhet i fråga om mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt när det gäller stöd till tredje parter:s säkerhetssektor (2023)
- Gemensamt meddelande: *En strategisk EU-hållning till stöd för avväpning, demobilisering och återanpassning av före detta kombattanter* (2021)
- Det strategiska partnerskapet mellan FN och EU för fredsfrämjande insatser och krishantering: prioriteringar (2022–2024)
- Uppdaterad checklista för integrering av skydd av barn i väpnade konflikter i GSFP-uppdrag och GSFP-insatser (2024)
- Det europeiska samförståndet om humanitärt bistånd (2008)
- EU:s och Unicefs verktygslåda för barns rättigheter: *Integrating Child Rights in Development Cooperation* (2014)
- *Commission Staff Working Document on Humanitarian Protection – Improving protection outcomes to reduce risks for people in humanitarian crisis* (2016)
- *Commission Staff Working Document on Education in Emergencies in EU-funded Humanitarian Aid Operations* (2019)
- Kommissionens meddelande om utbildning i nödsituationer och utdragna kriser (2018)
- *Commission Staff Working Document on Gender in Humanitarian Aid: Different Needs, Adapted Assistance* (2013)
- Koncept för EU:s fredsmedling (2020)
- Riktlinjer för fredsmedling, utrikestjänsten (2020)
- EU:s stabiliseringskoncept, WK 13776/2022 INIT (2022)

Gemenskapens politik och instrument

- EU:s strategi för barnets rättigheter (2021)
- EU:s ungdomshandlingsplan i EU:s yttre åtgärder (2022–2027)
- EU:s riktlinjer för främjande och skydd av barnets rättigheter (2017)
- Kommissionens rekommendation om integrerade barnskyddssystem (2024, bekräftas senare)
- Gemensamt meddelande: *En strategisk EU-hållning till stöd för avväpning, demobilisering och återanpassning av före detta kombattanter* (2021)
- Gemensamt meddelande: *En EU-omfattande strategiram för stöd till reform av säkerhetssektorn* (2016)

Bilaga 3 – Relevanta FN-rapporter och vägledande dokument

Rapporter från FN:s generalsekreterare

Förenta nationerna – årsrapporter (fr.o.m. 2000) och landsspecifika rapporter (fr.o.m. 2006) om barn i väpnade konflikter.

Rapporter från den särskilda representanten

Förenta nationerna – rapporter från den särskilda representanten till generalförsamlingen (fr.o.m. 1998) och till människorättsrådet (fr.o.m. 1998).

Säkerhetsrådet och arbetsgruppen för barn och väpnade konflikter

- Slutsatser från arbetsgruppen om generalsekreterarens landsspecifika rapporter om barn i väpnade konflikter: www.un.org/securitycouncil/subsidiary/wgcaac/sgreports.

- Resolutioner och ordförandeuttalanden om barn i väpnade konflikter:
www.un.org/securitycouncil/subsidiary/wgcaac/resolutions.
- Skrivelser från säkerhetsrådets ordförande till generalsekreteraren om barn i väpnade konflikter: www.un.org/securitycouncil/subsidiary/wgcaac/letters.
- Mandat för arbetsgruppen för barn i väpnade konflikter och ”verktygslådan”:
www.un.org/securitycouncil/subsidiary/wgcaac/reference.

Publikationer och vägledningsnoter från kontoret för generalsekreterarens särskilda representant för barn i väpnade konflikter

- *The Six Grave Violations against Children During Armed Conflict: the Legal Foundation*. New York, 2009 (uppdaterad 2013)
- *Children and Justice During and in the Aftermath of Armed Conflict* (2011)
- *Guidance Note on Security Council Resolution 1998* (2014)
- *Guidelines and Field Manual - Monitoring and Reporting Mechanism on Grave Violations against Children in Situations of Armed Conflict* (2014)
- *20 Years to Better Protect Children Affected by Conflict* (2016)
- *Practical Guidance for Mediators to Protect Children in Situations of Armed Conflict* (2020)
- *Impact of the COVID-19 Pandemic on Violations against Children in Situations of Armed Conflict* (2021)
- *Guidance Note on Abductions* (2023)
- *Gender Dimension of Grave Violations Against Children In Armed Conflict* (2022)
- *Towards Greater Inclusion: A Discussion Paper on the CAAC Mandate and Children with Disabilities in Armed Conflict* (2023)